



OPETUSHALLITUS

Opetushallinto koulu- ja oppilaitosliikunnan edistäjänä



Matti Pietilä
Opetushallitus
SAKU ry / Vierumäki 2.12.2009

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi



Liikkumattomuus USA:ssa

Tilanne tällä hetkellä:

- ❖ Lihavuuteen liittyvien sairauksien kustannukset 117 000 000 000 \$ /vuosi
- ❖ yli 9 000 000 lasta ja nuorta (6-19 v) ylipainoisia
- ❖ Arvioidaan, että vuonna 2010 USA:ssa n. 20 % lapsista ja nuorista on lihavia
- ❖ 9-13 v lapsista 61,5 % ei osallistu kouluajan ulkopuolella organisoituun liikunta- ja urheilutoimintaan
- ❖ USA:ssa lapsille suositellaan 60 min tai enemmän liikuntaa päivittäin
- ❖ Tutkimusten mukaan lasten fyysisellä toimintakyvyllä ja oppimiskyvyllä on vahva yhteys
- ❖ Noin 81 % aikuisista on sitä mieltä, että päivittäinen liikunta koulussa tulisi olla pakollista



Sara Ashworth luennoissaan: "PE Teaching Spectrum and National Curriculum" 7.7.2009

- ❖ USA:ssa ollaan ensimmäistä kertaa kansakunnan historiassa tilanteessa, jossa vanhemmat elävät kauemmin kuin lapsensa ('parents outlive their children'). Syynä tähän on fyysisesti passiivinen elämäntapa
- ❖ Uusi "urheilulaji": **Thumbing**
USA:n ennätys tekstiviestien lähettämisessä on 13 -vuotiaalla tytöllä, joka lähetti 14 528 viestiä kuukaudessa.
Tämä tarkoittaa 1 tekstiviesti / 2 minuuttia läpi koko valveillaoloajan...





USA:n senaatissa esiteltiin 18.3.2009 ehdotus koululain (1965) muuttamiseksi: FIT Kids Act (Fitness Integrated with Teaching Kids Act)

Report cards

Koulutuksen järjestäjiä koskeva lainsäädäntö liikunnan osalta (esim. opettajien kelpoisuus, tilat, terveydenhuollon ja koulun yhteistyö).

Promoting Phys Ed and activity in school programs

Terveiden elämäntapojen (liikunta, ravinto) tukeminen, kodin ja koulun yhteistyö sekä opettajien ja huoltajien tiedollinen informointi.

Professional development for teachers and principals

Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen vahvistaminen liikunnassa ja terveystiedossa.

National research council study

Kartoitetaan mm. oppilaiden terveyden ja liikunta-aktiivisuuden yhteyttä oppimistuloksiin.



EUROOPAN PARLAMENTISTA 2008 :

Liikalihavuus – Euroopan kasvava huolenaihe:

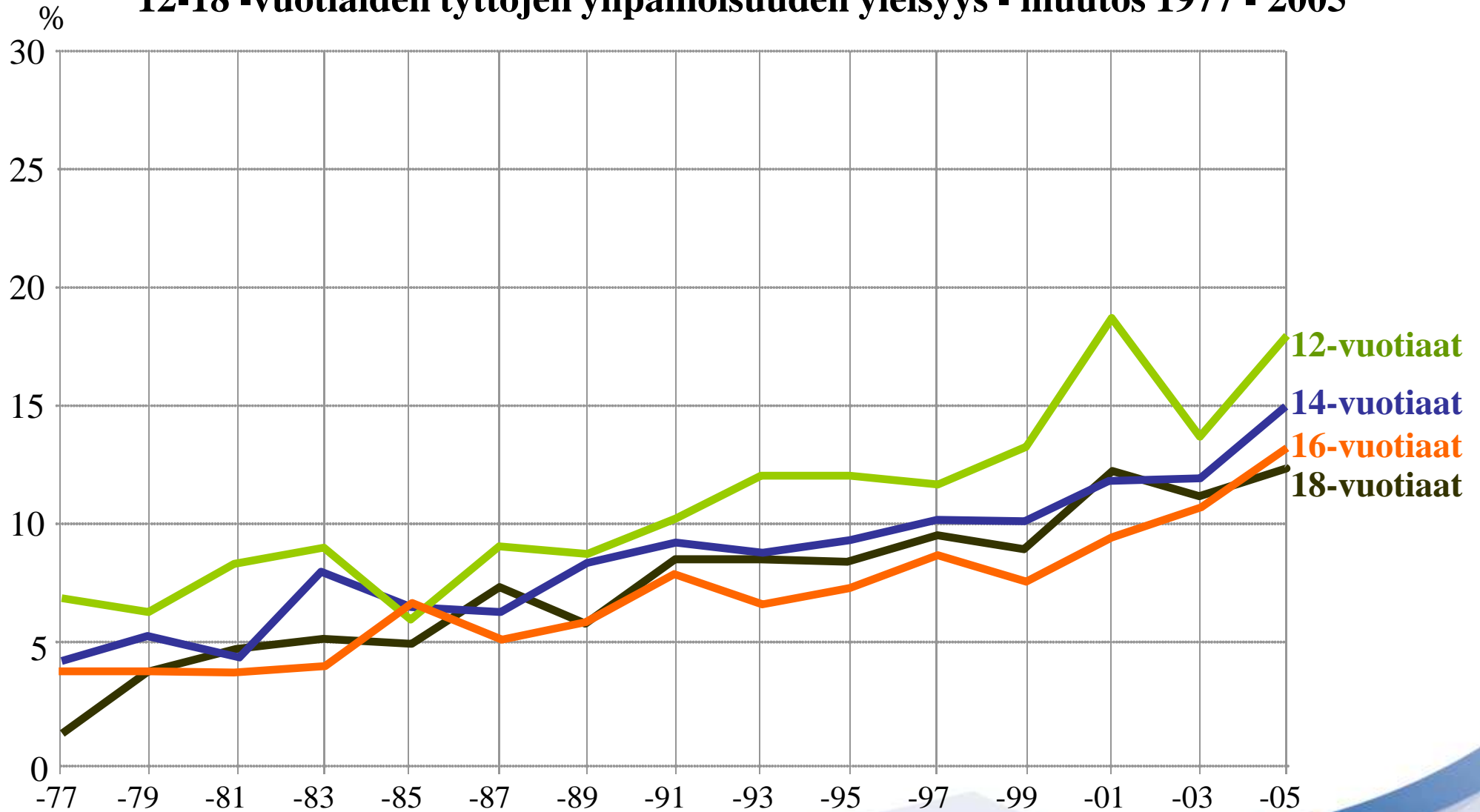
- ❖ WHO:n mukaan yli 50 % Euroopan aikuisväestöstä on ylipainoista tai lihavaa
- ❖ Yli 5 miljoonaa lasta on lihavia ja melkein 22 miljoonaa ylipainoisia
- ❖ Määrän ennustetaan lisääntyvän 1,3 miljoonalla vuodessa vuoteen 2010 mennessä
- ❖ **Istuva** (obesogeneettinen) **elämäntapa** on kasvattanut lihavuusriskiä

(lähde: EP:n päätöslauselma 25.9.2008 valkoisesta kirjasta ravitsemukseen, ylipainoon ja lihavuuteen liittyviä terveyskysymyksiä koskevasta eurooppalaisesta strategiasta)

EP katsoo, että liikunta yhdessä tasapainoisen ruokavalion kanssa on ensisijainen keino estää ylipainon kertymistä



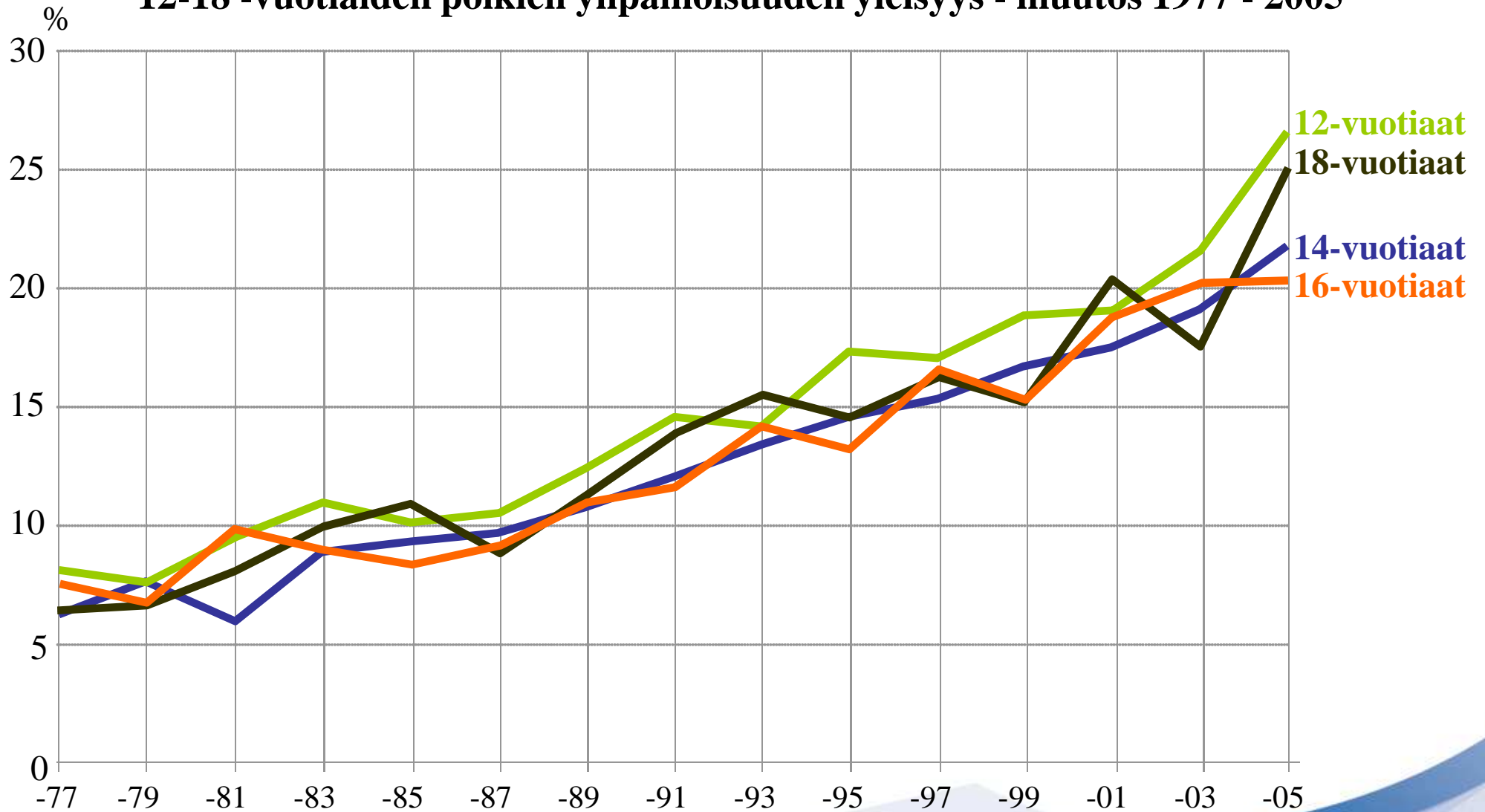
12-18 -vuotiaiden tyttöjen ylipainoisuuden yleisyys - muutos 1977 - 2005



Vuosi



12-18 -vuotiaiden poikien ylipainoisuuden yleisyys - muutos 1977 - 2005





www.edu.fi → Perusopetus → Liikunta *Laatua liikuntakasvatukseen*

- ❖ Alan **asiantuntijoiden kirjoittamat artikkelit** antavat kattavan kuvan siitä, kuinka toiminnallinen, turvallinen ja oppijakeskeinen opetus toteutuu
- ❖ **Eri lajien opetusmateriaalit** (22 → 25 kpl) on räätälöity luokkatasoinn. Materiaalit tehdään yhteistyössä lajien (29 lajitahoa) ja opetuksen asiantuntijoiden kanssa.

❖ Käyntejä:

2004: 4 081
2005: 19 793
2006: 69 116
2007: 104 096
2008: 135 123

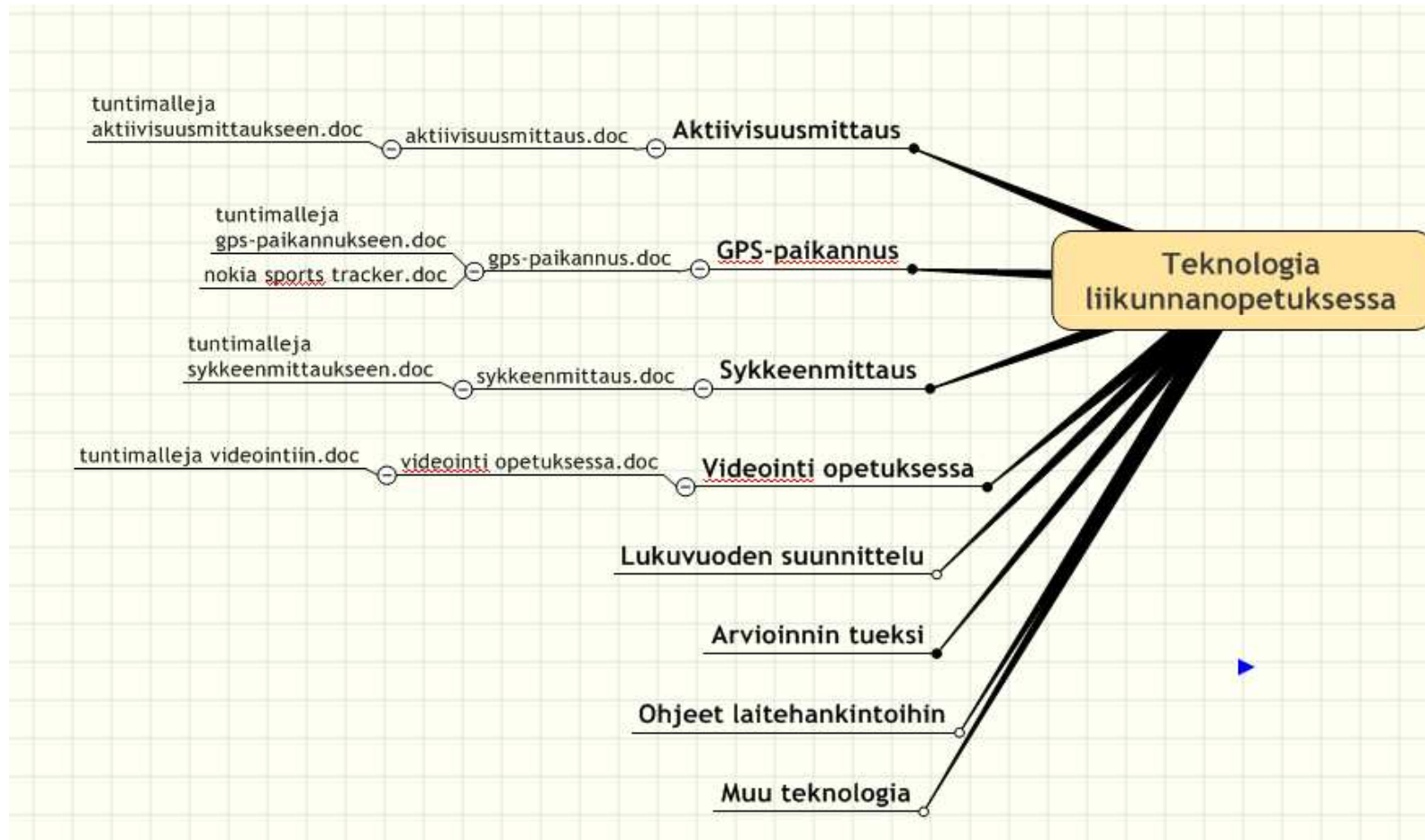




OPETUSHALLITUS

Opetushallituksen oppimisympäristöhanke 2008 – 2009: *Teknologia liikunnanopetuksessa*

Julkaistu EDU.fin sivuilla 5.10.2009





Opetushallituksen rahoittama liikuntaa opettavien opettajien täydennyskoulutus 2009 – 2011

- ❖ Yhteistyöverkosto, jonka toimintaa koordinoi Jyväskylän Yliopiston Liikunnan ja terveystieteiden tiedekunta

5 koulutuskokonaisuutta (4 maantieteellistä aluetta)

1. Oppilaan kohtaaminen ja vuorovaikutus liikunnan opetuksessa
2. Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnan avulla
3. Liikunnan opetuksen suunnittelu ja arviointi
4. Oppimaan oppimisen taidot liikunnassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäjänä
5. **Liikunta opiskelijoiden toiminta- ja työkyvyn edistämisessä (ammatillinen)**

- ❖ **Lisätietoja:** kasper.makela@jyu.fi
<http://www.peda.net/veraja/jyu/liiktdk/liikuntatieteet/taydennyskoulutus>



Ammattiosaajan työkykypassi

1/2

- ❖ Opetusministeriö ja Opetushallitus käynnistivät keväällä 2006 hankkeen ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien nuorten toiminta- ja työkyvyn parantamiseksi
- ❖ Opetushallituksen tiedote **1.9.2008: Ammattiosaajan työkykypassi**

Tavoitteita muun muassa:

- ❖ Kehittää toiminta- ja työkykyä jo opintojen aikana
- ❖ Motivoida ja ohjata opiskelija säännölliseen terveystoimintaan
- ❖ Vastata alan työkykyhaasteisiin (esim. työturvallisuus ja työergonomia)
- ❖ Aktivoida osallistumaan ja osallistamaan
- ❖ Kannustaa koulutuksen järjestäjiä tarjoamaan valinnaisia toiminta- ja työkykyä tukevia opintoja
- ❖ Edistää oppilaitosten hyvinvointia.



Ammattiosaajan työkykypassi

2/2

Ammattiosaajan työkykypassin toimeenpanon tuki / Opetushallitus:

2008	300 000 € 20 koulutuksen järjestäjää
2009	300 000 € 25 koulutuksen järjestäjää

Lisäksi: SAKU ry:n informaatiotuki ja koulutukset (www.sakury.net)

Lisätietoa:

- ❖ www.edu.fi → Ammatillinen peruskoulutus → Ammattiosaajan työkykypassi
- ❖ SAKU ry:n Ammattiosaajan hyvinvointiportaali: www.alpo.fi



Opetussuunnitelmien perusteet:

Liikunnanopetuksen painotus eri ikäisillä lapsilla ja nuorilla

Peruskoulu / luokat 1-4:

- ❖ * leikinomaisuus opetusmenetelmänä
- ❖ * motorisista perustaidoista kohti lajitaitoja
- ❖ * oppilaiden aktiivisuus, mielikuvitus ja omat oivallukset

Peruskoulu / luokat 5-9:

- ❖ * monipuolisuus
- ❖ * kasvu itsenäisyyteen ja yhteisöllisyyteen
- ❖ * liikunnallinen harrastaminen ja toimintakyvystä huolehtiminen

Lukiokoulutus:

- ❖ * hyvinvointi
- ❖ * toimintakyky → opiskelukyky → työkyky
- ❖ * terveyttä edistävä liikuntaharrastus
- ❖ Yhteistoiminnallisuus

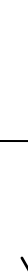
Ammatillinen peruskoulutus:

- ❖ monipuolisuus
- ❖ toiminta- ja työkykyä edistävä elämäntapa

LEIKKIÄ



OPPIMISTA



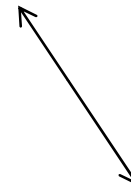
HARRASTAMISTA



Oppilaitoksen hyvinvoivan toimintakulttuurin kehittämisen mahdollisuudet

Ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat, 20 ov

Liikunta 1 ov (0-4 ov) ja Terveystieto 1 ov (0-4 ov)



Elinikäisen oppimisen

avaintaidot:

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky



Ammattiosaajan

työkykypassi



OPETUSHALLITUS

Lainsäädäntö EI ESTÄ liikkuvaa ja tervettä koulua

**LIIKUNTA VOI OLLA VETURI, JOLLA
KEHITETÄÄN KOKO KOULUN JA
OPPILAITOKSEN HYVINVOIVAA
TOIMINTAKULTTUURIA**



KIITOS!